

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Enschede

09/05/2019
jaargang 97

nr **32**

Op 28 november 1991 overlijdt ouderling W. de Bruin te Enschede, in de leeftijd van 72 jaar. Vanaf 1954 heeft hij de gemeente in het ambt gediend. Zijn afhankelijke en tere levenswandel dwingt respect af bij jong en oud. Op de huisbezoeken mag hij soms met veel vrijmoedigheid wijzen op de weg der zaligheid. Tijdens de kerkenraadsvergadering van 9 december wordt er bij zijn overlijden stilgestaan:

'Diep ontroerd en bedroefd is de kerkeraad, daar haar geliefde ambtsdrager W. de Bruin op 28 november zo onverwachts door de Heere werd afgelost van zijn post. Wij treuren, doch niet als degenen die geen hope hebben. Hem is een beter lot bereid. Hij vervulle de lege plaats van onze ambtsbroeder, die de gemeente zo in alle eenvoud en zo getrouw heeft mogen dienen, 38 jaar als ouderling'.

Het Paasverlangen van Paulus

Paulus laat in zijn hart kijken. Hij wil dit aan de Filippenzen kwijt. Als hij aan Pasen denkt, aan de opstanding van Christus uit dood en graf denkt, is dit zijn hartelijk verlangen: ‘Opdat ik Hem kenne, en de kracht van Zijn opstanding...’

Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding.

Filippenzen 3:10

Niet alleen is het spreken van Paulus teer en persoonlijk. Er is ook geen spoortje van gearriveerdheid in te ontdekken. Integendeel. Ootmoedig erkent hij meer en meer te verlangen naar vollere kennis van Christus.

De kennis van Christus kent een begin. In het leven van Paulus is dat gebeurd in Damascus. In de nood van zijn leven behaagde het God Zijn Zoon in hem te openbaren. Wat is Christus hem toen dierbaar en onmisbaar geworden. Heerlijk licht is opgegaan in de duisternis van zijn verlorenheid. Schellen vielen van zijn ogen. Christus maakte Zich aan hem bekend als een volkomen en gewillig Zaligmaker.

Maar dit kennen van Christus moet steeds weer opnieuw gekend worden. Zo wordt dat in het leven met de Heere ook ervaren. Door de strijd en de onmogelijkheid van het geloofsleven heen is het steeds een nieuw, een vernieuwd kennen van Christus. Voor het vrezende zondaarshart krijgt Christus steeds meer waarde. Zijn profetische bediening in de opening van het Woord voor het hart, Zijn priesterlijke bewogenheid in onze nood en dood, Zijn koninklijke waardigheid en eer...

Paulus verlangde, vanuit het weten dat de kennis van Christus alle verstand te boven gaat, naar een dieper en rijker kennen. Hij zegt eigenlijk dat hij verlangt om steeds weer te beginnen met het ken-

nen van Christus. Over opwas in de genade en kennis van Christus gesproken!

Gebrekkig en onvolkomen

Het verlangen van Paulus maakt ook duidelijk dat het kennen van het geloof hier op aarde ten dele is. Dat betekent niet dat Christus straks anders zal zijn dan Gods kinderen Hem hier leerden kennen. Maar dat het kennen hier altijd gebrekkig is en onvolkomen. Hij zal altijd groter en heerlijker zijn dan alles wat het geloof in Hem heeft aanschouwd.

Vele lessen heeft Paulus reeds geleerd op de leerschool van de genade. Diep inzicht heeft de Heere hem gegeven in het werk van een Drie-enig God in het zaligen van zondaren. Maar Paulus verlangt naar meer. Hij is niet uitgeleerd, niet afgestudeerd. Christus is wel een volkomen Zaligmaker, maar het geloof heeft van Hem nooit volkomen kennis. Volkomen kennen, zal er straks in de hemel zijn.

Hem kennen is geen algemene kennis dat Jezus heeft bestaan, of weten wat Hij heeft gezegd en gedaan. Het is geen weten wat algemeen onder de mensen leeft. Paulus bedoelt een kennis van het hart. Een bevindelijke kennis van Christus, die in de nacht van schuld en verlorenheid wordt geleerd.

Wanneer Paulus over dit kennen spreekt, gebruikt hij woorden als ‘kracht’ en ‘gemeenschap’. Dit kennen is doorleefd. Het is het genadewerk van Gods Geest in een mensenhart. In het nieuw geboren hart werkt de Heere een kennen, een weten wat diep gaat. Dat blijkt wel uit de verandering die dit kennen met zich meebrengt. We gaan naar de Heere zoeken. Zielsgemis doet roepen en vragen naar een weg en een middel om de verdiende straf te ontgaan. Een mens krijgt nieuwe en andere gedachten. We leren over de Heere denken in Zijn dienenswaardigheid, over Christus in Zijn dierbaarheid en over onszelf in onze verlorenheid. Wat een wonder is dit kennen. Maar het blijft ook een worsteling om Hem steeds meer en inniger te leren kennen.

Hunkering naar gemeenschap

Het verlangen van Paulus richt zich op het kennen van Christus in de kracht van Zijn opstanding. Ook noemt hij Zijn lijden, Zijn

ds. W. Harinck,
Utrecht/De Meern

In dit nummer

4 Commentaar:
‘Maar hetgeen
gij hebt, houdt dat’

6 400 jaar Dordtse
Kerkerde [1]

20 De eeuwige
bestemming
van ziel en lichaam

- 2** Het Paasverlangen van Paulus
- 3** Het zien op Jezus in Zijn leven [19]
- 5** Stilte... examens
- 7** Al deze woorden [19]
- 8** 100 jaar De Saambinder [18]
- 9** Besturen en toezicht houden is een vak [3]
- 10** ‘Een stem zegt: Roept’
- 11** Boekennieuws
- 12** Jeugdtribune
- 13** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 15** Kerkdiensten

Het zien op Jezus in Zijn leven [19]

HOOFDSTUK 2

3. Van de profetische bediening van Christus

Isaac Ambrosius

dood. Hij hunkert naar de zielsgemeenschap, naar intense beleving van het geloof, in verbondenheid met Christus in Zijn dood en opstanding. Bijzonder dat Paulus hier de kracht van Zijn opstanding in volgorde eerder noemt dan de gemeenschap met Zijn lijden en het gelijkvormig worden aan Zijn dood. Het is niet willekeurig dat Paulus zijn verlangen zo uitspreekt. Bij Christus was het eerst lijden en daarna de opstanding. Maar bij ons is het omgekeerd: wij beginnen in de dood en wij moeten opgewekt worden uit de dood en tot nieuw leven worden gebracht. Daar is de kracht van Christus' opstanding voor nodig.

Paulus kende dat leven! Maar om tegen de zonde te strijden, in de tegenwoordige wereld staande te blijven, als christenmens te leven, in woorden en daden een getuige van Hem te zijn, kruis te dragen, is de kracht van Christus' opstanding nodig (zie Heidelbergse Catechismus, Zondag 17, vraag en antwoord 45).

Een krachtig bewijs

De kracht van Christus' opstanding is met Pasen gebleken. Het is de kracht die Christus terugbracht in het leven. Het is de kracht van de Vader en ook de kracht van de Heilige Geest. De dood en het graf konden Hem niet vasthouden. In Zijn opstanding heeft Hij krachtig bewezen de Zoon van God te zijn.

De levenskracht van Christus doet geestelijk dode zondaren opstaan in een nieuw leven. Het oude gaat voorbij, alle dingen worden nieuw. Maar wat is en blijft de kracht van Christus' opstanding nodig. We komen erachter dat er verkeerde krachten in ons zijn. Krachten van zonde, van liefde voor de wereld, van ongelof en wat al niet, staan in ons op en weigeren zich over te geven. Wat een harde en bittere les om tegen jezelf op te lopen en te ontdekken: 'in mij is geen kracht tegen die grote menigte'. Maar wat een wonder te ervaren dat deze Zaligmaker opnieuw naar je omkijkt in deze nood en ellende.

Zo, als een krachteloze in jezelf, wordt het Paasverlangen gekend: 'opdat ik Hem kenne en de kracht van Zijn opstanding'. Dan zal een arme, krachteloze 'ik' zich vertroosten in het kennen van Hem en de kracht van Zijn opstanding. 'Vertroost mijn ziel in haar gewezen en zeg haar: 'k Ben uw heil alleen' (Psalm 35:1 berijmd).

B. De redenen waarom Christus een Profeet geweest is, zijn deze:

1. Dat Hij de wil van Zijn Vader aan Zijn volk zou ontdekken en overleveren.
2. Dat Hij dezelve, eens overgeleverd hebbende, zou openen en verklaren.
3. Dat Hij dezelve, eens geopend hebbende, Zijn heiligen het verstand en het geloof zou geven.

1. Als Profeet heeft Hij aan het volk de wil van Zijn Vader overgeleverd, zowel in Zijn eigen Persoon als door Zijn dienstknechten. In Zijn eigen Persoon, zijnde op aarde, als 'een dienaar der besnijdenis' (Rom. 15:8), en door Zijn dienstknechten, van het begin van hun zending tot aan het einde van de wereld. Aldus wordt het Evangelie genoemd: een grote zaligheid, 'dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen die Hem gehoord hebben' (Hebr. 2:3).

Van Christus' prediking is gezegd dat Hij slechts is 'begonnen te hebben beide te doen en te leren' (Hand. 1:1). En de volmaakte verkondiging was de zending van de Heilige Geest aan deze afgezonderde vaten, die deze schat voorts aan de gehele wereld zouden overdragen. Het is begonnen door de Heere, en het is bevestigd door degenen die Zijn discipelen waren. In dit opzicht kunnen wij de verkondiging van het Evangelie aan de wereld niet anders aanmerken dan als een heerlijk werk.

2. Als Profeet heeft Hij het Evangelie geopend en verklaard. Op de sabbat heeft Hij in de synagoge het boek opengedaan, 'en vond Hij de plaats, waar geschreven was: de Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd; Hij heeft Mij gezonden om den armen het Evangelie te verkondigen'. En Hij heeft daarna het boek toegedaan, en gezegd: 'Heden is deze Schrift in uw oren vervuld' (Luk. 4:17-21).

Zich voegende bij de twee discipelen, gaande naar Emmaüs: 'En begonnen hebbende van Mozes en van al de Profeten, legde Hij hun uit in al de Schriften hetgeen van Hem geschreven was' (Luk. 24:27). De voorzeggingen van Christus waren duister en moeilijk te verstaan, en daarom is Christus uit de hemel nedergedaald om deze waarheid te ontdekken: 'Niemand is opgevaren in de hemel' (Joh. 3:13), te weten, om tot de kennis van Gods geheimen toegelaten te worden, 'dan Die uit den hemel nederegekomen is'.

3. Als een Profeet geeft Hij ons dat wij het Evangelie kunnen verstaan en met geloof aannemen. 'Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden' (Luk. 24:25).

Zo was het ook met Lydia, 'welker hart de Heere heeft geopend' (Hand. 16:14). Hij, Die eerst de Schriften opent, opent daarna ook de harten. 'Hij is het waarachtige Licht, Hetwelk verlicht een iegelijk mens, komende in de wereld' (Joh. 1:9). Hij verlicht een iegelijk gelovige, niet alleen met een algemeen natuurlijk licht, maar met een bijzonder bovennatuurlijk licht, van zaligmakende, geestelijke en krachtige kennis.

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

(wordt vervolgd)

‘Maar hetgeen gij hebt, houdt dat’

De vrijheid van onderwijs is een aangevochten goed. De directe aanleiding voor het opvlammen van de discussies waren de praktijken op het Cornelius Haga Lyceum in Amsterdam.

ds. G. Clements,
Gouda

Op deze moslimschool worden opvattingen overgedragen die haaks staan op de rechtsregels en waarden van onze samenleving. Het is niet de eerste keer dat een moslimschool in opspraak komt. Deze discussies raken ook onze reformatorische scholen.

Naar aanleiding van deze gebeurtenissen deed een bekend opiniepanel onderzoek naar de vraag of het onderwijs in Nederland neutraal moet zijn. Bijna twee derde (64 %) van de respondenten vindt het bijzonder onderwijs niet meer van deze tijd. De godsdienstige opvoeding van het kind behoort een privézaak te zijn. Wanneer ouders willen dat hun kind toch religieus schoolonderwijs krijgt, moeten zij dat zelf maar bekostigen. Slechts een kwart van de respondenten is van mening dat het bijzonder onderwijs uit openbare middelen moet worden bekostigd.

Neutraal onderwijs

In de eerste plaats moeten we vaststellen dat neutraal onderwijs niet bestaat. Het wereldbeeld van neutrale scholen is zeker niet waardenvrij. Bij alle vakken komt een levensbeschouwing naar voren die doorgaans haaks staat op de Bijbelse visie. Het maakt nogal verschil of we bij fysieke

aardrijkskunde uitgaan van de schepping of van de evolutie. Of dat we bij maatschappijleer uitgaan van het Bijbels huwelijk of van andere samenlevingsvormen. Christenouders hebben bij de doop aan God beloofd het kind ‘te onderwijzen, te doen en te helpen onderwijzen’ in de Bijbelse leer. Weliswaar ligt volgens deze belofte het primaat van de opvoeding thuis, maar de christelijke opvoeding loopt een flinke deuk op wanneer het kind vanaf het vijfde levensjaar moet worden toevertrouwd aan onderwijzers die geen enkele binding met de Bijbel hebben. Hoe zal het navolgende geslacht de daden des HEEREN weten in een heidense schoolomgeving?

Een gevoel van onmacht bekruipt ons als we aan de toekomst denken. ‘In ons is geen kracht tegen deze grote menigte, die tegen ons komt’ (2 Kron. 20:12).

Bijzonder onderwijs

Beseffen wij, in reformatorische kring, het voorrecht van het bijzonder onderwijs nog wel voldoende? Een onderzoek onder medewerkers in het reformatorisch onderwijs maakte inzichtelijk dat het daaraan soms ontbreekt (D.D. Both, ‘Een open deur; de vrijheid van onderwijs in de 21e eeuw’, 2004). Laten we daarom ook

onzelf de spiegel voorhouden. We spiegelen ons daarbij aan onze voorouders die met grote offers en bewogenheid de schoolstrijd hebben gevoerd. Eén aspect maakt deze bewogenheid inzichtelijk. Zij beleefden het werk van onderwijzers niet als een vak, maar als een ambt, zo blijkt uit protestants-christelijke tijdschriften van de 19e eeuw (dr. L. van Klinken, DRS, 2011). De onderwijzer is ‘uitdeler van zielenvoedsel’. Hij is werkzaam in de ‘wijngaard des Heeren’. Het gaat in het onderwijs nadrukkelijk om de zielen van de kinderen, geschapen voor de eeuwigheid. In dat kader stond ook het vakinhoudelijk bezig zijn op de scholen.

Voorzeide leer

De zorg van onze voorgelachten voor het onderwijs van hun kinderen sluit aan bij de derde doopvraag. Ouders beloven toe te zien dat onderwijzers ‘helpen onderwijzen in de voorzeide leer’. Letterlijk betekent deze uitdrukking: de leer waarover in de tweede doopvraag gesproken is. ‘De leer, die in het Oude en Nieuwe Testament en in de Artikelen des Christelijken Geloofs begrepen is’. Het doopformulier heeft de hoofdpunten van deze leer nog eens op heldere wijze uitgelegd.

Het eerste is de nood waarin elk kind zich van nature bevindt. Het is in zonde ontvangen en geboren en kan in het rijk van God niet komen. Het kind is aan allerhande ellendigheid, ja aan de verdoemenis zelf onderworpen. Het kind is God kwijt. Het tweede waarin het kind onderwezen moet worden, is de noodzaak van de wedergeboorte. Er moet een goddelijk genadewonder gebeuren. Deze tweede geboorte uit God loopt als een draad door het Oude en Nieuwe Testament heen met uitdrukkingen als, ‘nieuw hart, nieuw leven, nieuwe geest, ontwaken uit de slaap, opstaan uit de dood, een vlezen hart, het hart besnijden’.

Het derde is de kennis van Christus. Het onderwijs van de Heilige Geest is nodig, opdat het kind ‘Godzalig opgevoed worde en in de Heere Jezus Christus wasse en toeneme’.

Het laatste punt vinden we in de slotregel van het dankgebed. Het kind is niet op aarde voor zichzelf, maar om door genade ‘de enige en waarachtige God eeuwiglijk te loven en prijzen’. Moge deze heilsleer door ouders en onderwijzers worden voorgesegd en voorgeleefd.

*God vordert, dat de naneef, eeuwen lang,
Van kind tot kind, dit onderwijs ontvang.
(Psalm 78)*

Stilte... examens

Twee woorden die bij elkaar horen: stilte en examens. Dan zijn er twee zaken waarvan ik me afvraag hoe jij daartegenover staat. Hoe ervaren jij 'stilte'? En hoe beleef jij 'examen doen'? Wanneer je na vier, vijf of zes leerjaren het voortgezet onderwijs afsluit, met - naar ik van harte hoop - een algemeen maatschappelijk erkend getuigschrift van je inzet en je gaven.

v. A.

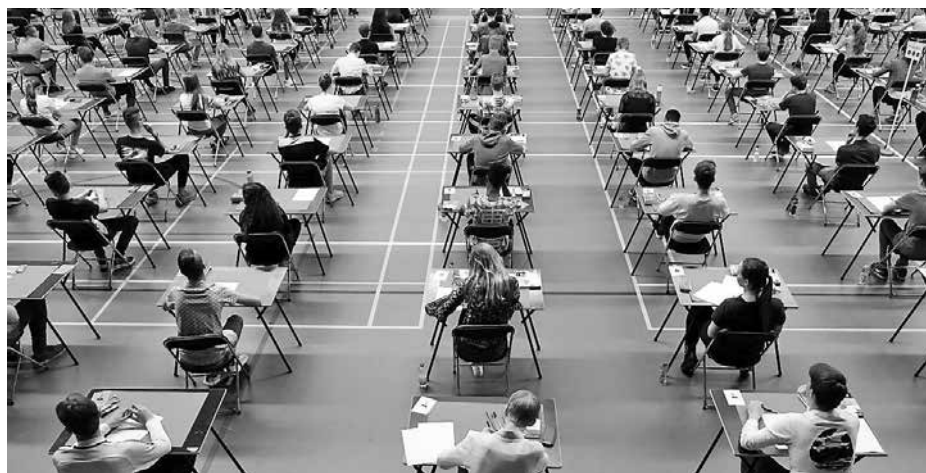
Het gaat dan niet slechts om de maatschappelijke erkenning, maar ook om de afsluiting van een periode in je leven. Het gaat om vorming voor heel je leven. En zelfs voor meer dan dat! Voor je totale welzijn, je welzijn voor het aangezicht van je Schepper, op je levensreis, door de tijd, naar de eeuwigheid.

Een diploma heeft waarde voor zover je je ervoor hebt ingezet en voor zover Góds zegen er op rust. De één beleeft examens doen bewuster en met meer spanning dan de ander. Maar iedere examenkandidaat merkt dat het nu toch wat anders is dan aan het einde van vorige cursusjaren. Het is allemaal zo officieel, zo plechtig, zo formeel.

Aan het tafeltje

Daar zit je dan, aan je tafeltje. Misschien

wel wat verloren in een grote ruimte. Alles loopt precies op tijd. Van de (wisselende!) aanvangstijden heb je dus goed kennis genomen. Wee, de te-laet-komers! De dagopening door een onderwijsgevende vindt dus op tijd plaats. Dan wordt het echt stil... Hoe ervaren je dat? Luister je, bid je mee? Ben jij die examendag op dit moment voor het eerst stil voor God? Nee toch? Dat ben je thuis op je knieën op je kamer toch ook al geweest? Als ergens de oproep klinkt dan wel hier: denk aan je Schepper. Je Schepper, Die Zijn almacht en zorg elke dag toont. Elke levensdag en dus zeker ook elke examendag. Daarom met nadruk: denk toch aan je Schepper! Zie je Zijn leiding in je leven? Voel je jouw afhankelijkheid van Hem, in alle dingen? Dan toch zeker op zulke kruispunten van je leven. Daarom, wees stil voor Hem! Daar, alleen achter dat tafeltje!

Uit de kluis van de school zijn de verzegelde enveloppen met de examenopgaven 2019 tevoorschijn gekomen. Er is duidelijk opgelezen wat erin zit: welk vak, welk niveau, elke datum en het juiste tijdstip van begin en einden. Want het moet zeer zorgvuldig gebeuren.

Dit is een betrouwbare meting van jouw kennen en kunnen. Je weet vast (nog) wel wat er allemaal op het spel staat als het niet volgens de regels verloopt. Maastricht was vorig jaar een bewijs van hoe het niet moet.

Daar zit je dan, misschien wel voor het eerst in je leven een echt examen te doen. Omgeven met surveillantanten, alsof je van plan bent wat te gaan stelen... Maar goed, dat hoort allemaal bij de sfeer. Nogmaals, ik weet niet hoe jij de examentijd ingaat en hoe je die ondergaat. Eén ding weet ik wel: er staat voor jou best veel op het spel. Voor je verdere ontwikkeling, voor je toekomst is het diploma best van belang. Je kunt dat proberen wat weg te wimpelen, maar dat is niet terecht, dat voel je ten diepste ook wel aan.

Stilte en concentratie

Stilte... De examens gaan beginnen. Concentratie is vereist. Hoe je het ook beleeft, welke gedachten je ook vervullen: denk aan je Schepper! Dat mag altijd. Dat kan altijd. Zelfs als je het verzondigd hebt. Zelfs als je het in andere dagen helaas niet gedaan hebt. Maar de genadige Ontfermer zegt nooit: 'zoek het nu zelf maar uit'. Echt nooit! Hoe zeer dat we ons schamen moeten er misschien wel een nood-god op na te houden. Toch, denk aan je Schepper. Zeker als het spannend of zelfs moeilijk is. Léér in deze tijden Wie God wil zijn voor zo één als jij bent. En bid tot Hem, ook al kun je dat niet eens bidden noemen. Onze belijdenis spreekt in dit verband de Schrift na: God onderhoudt en regeert door Zijn oneindige kracht, om de mens te dienen. Met het doel dat de mens Góds dienende (NGB, art. 12). 'De mens', zegt onze belijdenis, dan toch zeker ook een jóng mens zoals jij. God dient een jong mens! Met een doel...

Zijn kracht en Zijn hand zijn elke dag over je uitgestrekt. Hij bracht je tot hiertoe. Hij leidde je leven tot nu toe, zestien, zeventien of achttien jaar al. Hij is de Gever van jouw gaven. Die heb je toch met inzet ontwikkeld? Hij is ten diepste de Enige Die je helpen kan en wil.

De HEERE helpe en zegene je!

Een bijzonder jubileum

Aan de Synode van Dordrecht hebben we de Dordtse Leerregels te danken.

De achterliggende maanden is er veel aandacht geweest voor de bekende Synode van Dordrecht (1618/'19). Dat is volkomen terecht. Deze synode heeft immers onder Gods besturing 400 jaar geleden beslissingen genomen die fundamenteel waren voor het gereformeerd belijden van de kerk in Nederland. Daaraan hebben wij de Dordtse Leerregels te danken, die juist in deze tijd zo bijzonder actueel blijken.

J.T. van den Berg,
Nunspeet

(zie 1 kor. 14:33). De Heere heeft immers in Zijn Woord bevolen dat alles in Zijn gemeente eerlijk en met orde zal toegaan (1 Kor. 14:40). De Reformatie van de zestiende eeuw bracht niet alleen een breuk met de kerk van Rome wat betreft de leer, maar eveneens op het punt van de kerkregering. Gebroken werd met het dwingende stelsel van pauselijke hiërarchie en de daarbij behorende dikke, kerkelijke wetboeken. Ook voor de inrichting van de kerk geldt immers het Sola Scriptura!

Maar er is meer. Ik denk dan vooral aan de Dordtse Kerkorde, kortweg DKO, die ook door deze synode werd vastgesteld. In mei 1619, nadat de leer van de Remonstranten was veroordeeld, nam de synode nog een aantal andere onderwerpen in behandeling. Daarvan was de vaststelling van de kerkorde wel de belangrijkste. Dat betekent dat de DKO deze maand 400 jaar bestaat. Het bijzondere is dat deze kerkorde in een aantal kerkverbanden, waaronder onze Gereformeerde Gemeenten, nog steeds functioneert als basis voor het kerkelijk leven. Een document, dat na 400 jaar nog zo'n belangrijke rol speelt, is wel bijzonder! In deze korte serie willen we aan dit jubileum aandacht geven. Nu gaat het over de totstandkoming en betekenis van de DKO. In de twee volgende afleveringen willen we stilstaan bij de inhoud van de DKO en

de geschiedenis daarvan tot op vandaag. En uiteraard de vraag: wat betekent deze nu nog in ons kerkelijk leven?

Waarom een kerkorde?

De kerk op aarde is de zichtbare gestalte van het geestelijk lichaam van Christus. Zo als iedere vorm van samenleving heeft ook de kerk ordening en structuur nodig. Daartoe dient het kerkrecht; de kerkorde vormt daarvan de basis. Ook in de kerk moet alles geschieden overeenkomstig Gods Woord. In het Nieuwe Testament vinden we al de grondslagen voor het kerkrecht; denk aan de instelling van de ambten. Het is goed te beseffen dat een kerkorde niet zomaar vergeleken kan worden met een wetboek, zoals dat in onze samenleving geldt. Het kerkelijk recht heeft een andere aard dan het recht van de staat. Het draagt een geestelijk karakter en heeft als doel de vrede in de kerk te dienen

De aanloop naar de DKO

De ontwikkeling van een georganiseerd kerkelijk leven was na de Reformatie vanwege de vervolgingen in ons land moeilijk. Het waren kerken 'onder het kruis'. In het buitenland ontstonden georganiseerde vluchtelingengemeenten. In 1571 werd in Emden de eerste nationale synode gehouden. Hier is de grondslag gelegd voor een Bijbels gefundeerd verband van calvinistische kerken in Nederland. In de Acta van deze synode vinden we in feite de eerste complete kerkorde. Deze bepalingen vormen de grondslag voor alle daaropvolgende gereformeerde kerkordes en zijn ook in de DKO duidelijk terug te vinden. De visie van Calvijn, en vooral ook de kerkorde van de Franse Hugenoten, zijn bepalend geweest voor de inhoud van de kerkorde van Emden. Zodra de situatie dat toeliet, zijn na de synode van Emden verschillende nationale synodes gehou-

den. Deze hebben waar nodig aanpassingen van de kerkorde vastgesteld, zonder afbreuk te doen aan de beginselen van Emden. De laatste daarvan is geweest de synode van 's-Gravenhage van 1586. De door deze synode vastgestelde kerkorde is in feite de basis van onze huidige DKO.

De vaststelling van de DKO

De toegenomen spanningen tussen Remonstranten en Contra-remonstranten in het begin van de zeventiende eeuw stonden lang het bijeenroepen van een nieuwe nationale synode in de weg. Dit hoewel de in 's-Gravenhage vastgestelde kerkorde

bepaalde dat binnen drie jaar een nieuwe synode moest worden bijeengeroepen! De kerken drongen sterk aan op het bijeenkomen van zo'n synode ter beslechting van de grote leergeschillen. Maar ook wilden zij graag een kerkorde, die door de overheid zou worden goedgekeurd om de eenheid in het kerkelijk leven te bevorderen. Extra moeilijkheid was nog dat de Remonstranten en Contra-remonstranten ook op het punt van de ordening van het kerkelijk leven vaak lijnrecht tegenover elkaar stonden. Remonstranten waren sterk voor grote overheidsinvloed in de kerk, terwijl de gereformeerden dat principieel afwe-

zen. We kennen de geschiedenis. Als gevolg van de gewijzigde politieke omstandigheden, mede door ingrijpen van prins Maurits, werd toch een nationale synode samengeroepen. Die kwam in november 1618 bijeen. In de slotfase van de synode kwam binnen zeer korte tijd de nieuwe kerkorde tot stand. Deze heeft nationaal en internationaal grote invloed gekregen en kan worden beschouwd als het fundament van het gereformeerde kerkrecht. De volgende maal willen we de inhoud wat nader bezien.

(wordt vervolgd)

RUBRIEK **AL DEZE WOORDEN** [19]

De rode draad

TIEN GEBODEN VOOR ONS

Het beginwoord van het vierde gebod is dus 'gedenk'. Vergeet dit toch niet; houd het in je gedachten, zodat het je héle leven beheerst.

Nu volgt de nadere uitwerking, waaraan de Heere best veel woorden besteedt. Dat blijkt nodig! Het gaat heel direct om Gods eigen spreken en Zijn eigen Schrift. Daar kunnen we dus niet omheen. Dan moeten we dat bij de uitleg ook niet proberen. In deze Goddelijke uitwerking van het rustdaggebod onderscheiden we vervolgens vijf gedeeltes om het gebod overzichtelijk voor je te maken. Want de rode draad van dit blijvende gebod Gods moet jou goed duidelijk zijn.

- Het eigenlijke gebod: 'Gedenk den sabbatdag dat gij dien heiligt'. Dat wil zeggen: denk eraan dat je deze dag een heilige inhoud geeft, een andere inhoud als de andere zes dagen. Een inhoud die alles te maken heeft met de heilige Wetgever, Wiens dag het is en blijft.
- Het ritme van zes en één, één en zes: 'Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult

gij geen werk doen'. Dus: het gaat Hem om een bepaalde regelmaat, een schepingsorde, die heilzaam is. En waarvan de verwaarlozing heilloos blijkt.

- De gezamenlijke rust: 'gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling die in uw poorten is'. Dat wil zeggen: je heiligt de rustdag niet alleen. Het is van wezenlijk belang dit samen te doen. Persoonlijk en gezamenlijk heb je dit nodig! Voor het welzijn van je lichaam en ziel. Daarom heb je hierin ook verantwoordelijkheid voor je naasten. Te beginnen bij de kring het dichtste om je heen. Waarbij de cirkel steeds wijder wordt getrokken, tot de breedte van de samenleving en zelfs de dierenwereld. De schepping en de natuur zijn er dus ook goed mee.
- De reden waarom: 'want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt, de zee en alles wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage'. Dat wil zeggen: God rustte Zelf na de zes scheppingsdagen. Wil je weten waarom ons rusten Gods wil is, waarop dit gegrond is? Denk dan aan de scheppingsdagen en wat onze Schepper daarna deed. Hij hield Zelf óp met het scheidingswerk en Hij vermaakte Zich erin.

- Het doel waartoe: 'daarom zegende de HEERE de sabbatdag, en heiligde denzelven'. Dat wil zeggen: de Heere verbindt Zijn zegen aan het rusten op deze dag. Gods zegen is onlosmakelijk aan de heiliging verbonden. Bij ontheiliging er is dus geen zegen. Gods rusten en Zich vermaken in Zijn eigen werk zijn daarvan hét bewijs en de garantie. Zo wordt de zegen ervaren. Persoonlijk en gezamenlijk. Huiselijk en maatschappelijk.

Om het rustdaggebod in te scherpen is het bovenstaande zo kort mogelijk onder woorden gebracht. De blijvende, rode draad van het vierde wetswoord bestaat uit vijf aspecten:

- denk er steeds aan: één dag is van God;
- het ritme van werken en rusten;
- doe dit samen;
- de reden van dit gebod;
- de zegen van dit gebod.

Laten we nu alleen maar luisteren naar wat de Heere zegt. Niet met allerlei commentaar komen. Met onze eigen(tijdse) vooringenomenheden. Niet direct aankomen met 'ja maar...'. Alleen déze rode draad tot je laten doordringen en je levenspraktijk ernaast leggen. Want je eigen welzijn staat op het spel.

v. A.

Kunt gij de waarheid horen, voeg u eronder

Nederlandse militairen aan boord van een troepen transportschip (1947).

Op 5 mei 1945 werd ons land bevrijd, maar in Nederlands-Indië was het nog volop oorlog. De Nederlandse regering had pas na de bevrijding de mogelijkheid om de strijd aan te binden met Japan, de bezetter.

A. Bel,
Vlaardingen

In juli 1945 hadden zich daarvoor al 45.000 vrijwilligers gemeld. Maar het was niet nodig, want op 15 augustus 1945 capituleerde Japan. Twee dagen later riep de nationalistische beweging de republiek Indonesië uit, met Soekarno als president. Nederland had daarna in Indië weinig te zeggen. De conferentie van Potsdam had namelijk besloten Indië onder bescherming van de Britten te plaatsen. Na verloop van tijd kregen de Nederlanders het weer voor het zeggen. In drie jaar tijd zijn 170.000 man verscheept naar Indië. Een tweetal politioele acties is gehouden, in 1947 en 1948. De Nederlandse regering sprak van het herstellen van orde en rust, andere landen van koloniale onderdrukking. Uiteindelijk heeft Nederland op 27 december 1949 de soevereiniteit moeten overdragen.

Circa 4.750 Nederlandse militairen zijn in Nederlands-Indië omgekomen. Twintig van hen behoorden tot de Gereformeerde Gemeenten. Gemiddeld waren in Indië 500 tot 800 militairen die uit de Gereformeerde Gemeenten afkomstig waren. In De Saambinder, maar vooral in Daniël, werd veel aandacht geschonken aan 'onze jongens' in Indië. In dit artikel kan maar heel summier iets weergegeven worden. Er is een veelheid

van gegevens. Dr. M. Golverdingen geeft een helder en beknopt overzicht in zijn proefschrift en L. Vogelaar heeft ook over het onderwerp geschreven. Daarnaast geeft "Gods trouw in de tropen" (twee delen) veel informatie.

Vele gebeden en smekingen

Ds. W.C. Lamain schreef in 1946 een pastorale brief aan de militairen die al vertrokken waren of binnenkort zouden vertrekken. Eind 1948, ds. Lamain was toen predikant in Grand-Rapids, schreef hij opnieuw een brief. Van verschillende ouders had hij de vraag gekregen of hij eens een brief wilde sturen aan hun zonen in Indië. Hij had dat enkele keren gedaan, maar het werd hem teveel. Daarom schreef hij via De Saambinder een brief die bestemd was voor alle militairen. Overigens kregen alle jongens De Saambinder en Daniël toegestuurd. Voor militairen was er een speciaal tarief.

Ds. Lamain schreef het volgende: 'Het is te vrezen dat over het algemeen wat gij daar horen zult, verre van de zuivere waarheid zal zijn. Kunt gij de waarheid horen, voeg u er onder. Is er geen waarheid of wordt er een algemene verzoening en een algemene verlossing gepredikt, blijf dan thuis. Zoek gezelschap van anderen, die ook de waarheid zoeken en lees wat je meekreeg

van uw ouders of wat u door de gemeenten wordt toegezonden. Vele gebeden en smekingen gaan er voor u op tot Gods troon. Maar dat het nog zo ver eens komen mocht, dat ook van u gezegd worden mocht: 'Want zie, hij bidt'.

Pakketten sturen

Veel is in Nederland gedaan voor de militairen. Ds. A. Verhagen en ouderling B. Roest uit Scherpenzeel hebben zich er zeer voor ingespannen om pakketten te sturen. Ze hebben daarbij van velen medewerking gekregen. Roest was secretaris van de synodale commissie ter behartiging van de belangen der militairen. Wat zat er naast boeken in de pakketten? Op 29 juli 1948 stond het volgende in De Saambinder: 'De commissie heeft zich voorgesteld om een pakket van de volgende inhoud naar Indië te sturen: Pepermunt, wybertjes, tandpasta, tandenborstel, talkpoeder (reukloos), vaseline, schoenveters (liefst leer), knopen, stopwol, garen en naalden, verbandartikelen (jodium, leukoplast en verbandgaas), buisjes Norritabletten, Akkertjes, koperpoets, tabak en sigaretten (bij voorkeur verpakt in zilver- of cellofaanpapier), scheermesjes en potloden'.

Veldprediker

Het heeft ernaar uitgezien dat namens de Gereformeerde Gemeenten een veldprediker naar Indië zou gaan. Kandidaat A. Vergunst was beroepen en hij had het beroep aangenomen. Het is er niet van gekomen, want als eis werd gesteld dat hij zich zou laten vaccineren. En dat wilde hij niet. Overigens hebben veel militairen grote moeilijkheden ondervonden in verband met hun weigering zich te laten vaccineren.

Na de soevereiniteitsoverdracht heeft het heel lang geduurd voordat ze toestemming kregen te vertrekken. Pas op 9 mei 1950 arriveerden de 178 militairen in het vaderland.

Enkele weken later stond in De Saambinder een verslag van een bijeenkomst van gerespatrieerden. Aan het eind van die bijeenkomst werd op verzoek van een van hen Psalm 85:3 gezongen. In de periode 1990-2000 is zesmaal een reünie gehouden, en steeds werd dan hetzelfde psalmvers gezongen:

*Merk op, mijn ziel,
wat antwoord God u geeft;
Hij spreekt gewis tot elk,
die voor Hem leeft.*

(wordt vervolgd)

Besturen en toezicht houden is een vak [3]

Werkgroep
onderwijs van het
deputaatschap KGJO

In de beide vorige artikelen over besturen en toezicht houden is duidelijk geworden dat er sinds het ontstaan van reformatorische scholen veel is veranderd in het werk van het bestuur en de directeur.

Gestimuleerd door de overheid zijn er tal van veranderingen én verbeteringen doorgevoerd. De directeur kreeg nadrukkelijk andere, vooral bestuurlijke verantwoordelijkheden, terwijl het bestuur een meer toezichhoudende verantwoordelijkheid op hoofdlijnen kreeg.

De vraag werd gesteld of deze zaken niet ten koste gaan van de betrokkenheid van bestuurders en toezichhouders bij de plaatselijke school. Het gaat om betrokkenheid bij de school in zijn geheel en, zeker niet in de laatste plaats, bij het behoud van de identiteit van de school. Als slot van deze artikelenserie een praktijkvoorbeeld uit Lisse.

Leerkracht, kind, ouder

Besturen zijn meer op afstand komen te staan, of dat nu inhoudelijk is (vanwege andere taken en bevoegdheden) of letterlijk (bijvoorbeeld door fusie). Rapportages en verslagen worden soms ongemerkt de enige bronnen voor een bestuur of toezichthouder om te kunnen beoordelen hoe het met de school gaat. Binding en betrokkenheid bij wat er met de kinderen en de leerkrachten in de school gebeurt, moeten juist dan extra aandachtspunten zijn. Want dát is wel waar het uiteindelijk om gaat. Wie zijn onze leerkrachten, wie zijn de kinderen en hun ouders? Welk onderwijs krijgen de kinderen?

We weten allemaal waarom de school ooit is opgericht. We wilden scholen waarin het onderwijs op één lijn ligt met de opvoeding thuis en met de prediking in de kerkelijke gemeente. We wilden onderwijs op grond van de Bijbel en de belijdenisgeschriften.

Ondanks alle veranderingen blijft dé belangrijke vraag: Hoe houden we het vuur van het eerste uur brandend?

Besturen dienen zich met regelmaat af te vragen of deze oprichtingsgedachte nog steeds terug te vinden is in het huidige beleid en de uitvoering daarvan. Laten we zuinig zijn op wat we hebben gekregen. Ondanks alle veranderingen blijft dit dé belangrijke vraag: Hoe houden we het vuur van het eerste uur brandend?

Papieren en manieren

Het is van belang dat alle betrokkenen bij de school zich deze zorg bewust zijn. Het is logisch dat hierover een en ander opgeschreven is in statuten, reglementen, plannen en afspraken. Maar laten we ook bedenken dat het niet om de papieren, maar vooral om de manieren gaat. Wat kunnen we dóen om deze betrokkenheid levendig te houden? Een aantal concrete, reële voorbeelden uit de praktijk:

- Blijf met elkaar de verwondering over het unieke van gesubsidieerd reformatorisch onderwijs zien en benoemen. De situatie in Nederland is uniek. Wat een voorrechten! Beseffen we dat voldoende?
- Veel zaken zijn gemandateerd aan de directeur, maar het benoemingsbeleid is en blijft ook een bijzondere verantwoordelijkheid van bestuur en kerkenraad. De personeelsleden zijn identi-

ficatiefiguren en (uit)dragers van de identiteit. Daarom is het van belang dat de directeur daar niet alleen voor staat, maar dat samen doet met bestuur en kerkenraad.

- Plan regelmatig schoolbezoeken, waarbij bestuurs- en kerkenraadsleden zich betrokken tonen en zich op de hoogte stellen van wat er in de (bijbel)lessen gebeurt. Hoe ziet het onderwijs eruit? Hoe gaat het met de kinderen, met de leerkrachten? Voer daar het belangstellende gesprek over.
- Breng de kerkenraad en het schoolbestuur met elkaar in gesprek over onderwerpen die er toe doen. Heel nuttig om over zaken als benoemingsbeleid, toelatingsbeleid, media en medezeggenschap van gedachten te wisselen en elkaars mening te vormen.
- Beleg bezinningsmomenten waarin bestuur, schoolteam en toezichthouders met elkaar nadenken over ethische en actuele vraagstukken vanuit een Bijbels perspectief.
- Identiteit is nauwelijks meetbaar, maar wel merkbaar, als het goed is. We merken, voelen, 'ruiken' hopelijk ook ná de Bijbelles nog dat we in een reformatorische school zijn. Maak ruimte vrij voor dit belangrijke thema in de bestuursvergadering door middel van de rapportages van de directeur. Dan mag het inhoudelijke gesprek hierover natuurlijk niet gemist worden.

Bovenstaande voorbeelden kunnen gemakkelijk aangevuld worden met andere. Belangrijk is dat we deze zaken niet op zijn beloop laten, maar inbedden in de (bestuurs)agenda, zodat geborgd is dat ze de aandacht krijgen die ze verdienen.

Daarnaast: Benut en koester spontane 'gouden momenten'. Geniet daarvan; merk ze op; deel ze!

Veel is er veranderd. Maar niet álles mag veranderen. Laten we dankbaar zijn voor en zuinig zijn én blijven op wat we krijgen. Reformatorisch onderwijs! Wat een voorrecht, wat een zegen, wat een verantwoordelijkheid, wat een mooie, maar ook blijvende opdracht: O, Timótheüs, bewaar het pand u toebetrouwd! Dan is reformatorisch onderwijs thuis én in de gemeente én in de school ook een blijvende gebedszaak: Herdenk de trouw, aan ons voorheen betoond; ...Denk aan Úw erf, het voorwerp van Úw zegen.

(slot)

Reacties mailen naar:
p.kieviet@versluijsschool.nl

‘Een stem zegt: Roept’

50-jarig ambtsjubileum ds. L. Blok

Onze predikant, ds. L. Blok, mocht op maandag 22 april (Tweede Paasdag) gedenken dat hij 50 jaar geleden door zijn oom, ds. P. Blok, werd bevestigd in het ambt van herder en leraar.

meente. Ds. Blok bediende het Woord uit 1 Korinthe 15:10a: ‘Door de genade Gods ben ik wat ik ben’. Het thema van de preek was: Gods genade wordt geroemd in drieërlei opzicht. Ten eerste in het persoonlijke, ten tweede in het ambtelijke en in de derde plaats ten opzichte van de arbeid. Christus is de Koning van Zijn Kerk, Die voor de ambten zorgt. Zo heeft ook Paulus als een dienaar van God een plaats in Zijn Kerk gekregen. Hij was een mens van vlees en bloed, maar God heeft zijn werk rijk willen zegenen. Hij mocht met veel ijver en inzicht dienstbaar zijn. De Heere heeft echter ook anderen als dienaren aan Zijn Kerk willen geven, tot op de huidige dag toe. Het is een verwaardiging als de Heere het schenkt om dienstbaar te mogen zijn in de Naam van Hem, Die is de Koning der koningen en de Heere der heren. De Heere schenkt daarvoor persoonlijke genade en roept Zijn knechten door Zijn Woord tot het ambt van herder en leraar. Het is enkel genade als de Heere ons dat geeft. De apostel Paulus mocht daarvan getuigen en ook de dominee mocht daar uit zijn eigen leven iets over vertellen.

Het is een verwaardiging als de Heere het schenkt, om dienstbaar te mogen zijn in de Naam van Hem, Die is de Koning der koningen en de Heere der heren. De Heere schenkt daarvoor persoonlijke genade en roept Zijn knechten door Zijn Woord tot het ambt van herder en leraar.

Kerkenraad
Gereformeerde
Gemeente
Gorinchem

Hij deed intrede in zijn eerste gemeente, Beekbergen, met de woorden uit Jesaja 40: ‘Een stem zegt: Roept. En hij zegt: Wat zal ik roepen? Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds. Het gras verdort, de bloem valt af, als de Geest des HEEREN daarin blaast; voorwaar, het volk is gras. Het gras verdort, de bloem valt af; maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid (Jes. 40:6-8). Vervolgens diende ds. Blok de gemeenten van Capelle aan den IJssel (Middelwatering), Nunspeet en Ermelo. Sinds 13 juni 2007 is hij aan onze gemeente verbonden.

De dominee mocht en mag nog steeds een aantal taken vervullen binnen het geheel van onze gemeenten. Zo was hij van 1983 tot 2014 als docent verbonden aan de Theologische School. Daarnaast is hij voorzitter van de deputaatschappen Bijzondere Noden en Bijbelverspreiding, tweede voorzitter van het deputaatschap voor de Zending en lid van het deputaatschap Kerkelijke Eenheid.

Gods genade

Ter gelegenheid van dit jubileum werd op Tweede Paasdag een herdenkingsdienst gehouden in het kerkgebouw van onze ge-

Het Woord der waarheid

Na de dienst werd ds. Blok toegesproken door ouderling Hogendoorn namens de gemeente en de kerkenraad. Hij sprak naar aanleiding van Psalm 45 over het Woord der waarheid en de waarheid van het Woord. De dominee mocht in de achterliggende 50 jaar het Woord der waarheid namens Zijn Zender verkondigen. De dood in Adam en het leven in Christus. Maar de Heere heeft ook in het persoonlijke en ambtelijke Zijn Woord waargemaakt. Het Woord gesproken tot Zijn knecht waarop Hij hem verwachting heeft gegeven (Ps. 119:25, ber.)

Tot slot werd de dominee Psalm 48:4 toegezongen, waarna hij de zegen op de gemeente legde.

Boekennieuws

"Het genadeleven",
Samuël Rutherford;
560 pag.; € 39,95.
En: "De stem van
mijn Liefste",
Samuël Rutherford;
540 pag.; € 39,95;
uitg. De Banier,
Apeldoorn.

Het genadeleven

In de serie "Theologische werken van Samuel Rutherford" zijn nu ook de delen 2 en 3a verschenen bij uitgeverij De Banier. Opnieuw zijn beide boeken voorzien van een Woord vooraf en een inleiding van ds. J.A. Kloosterman uit Lunteren, terwijl de vertaling is verzorgd door mevr. R. Pieterman.

In het boek "De schrijfkring rond Samuël Rutherford" van Alexander Whyte wordt Rutherford 'een man van uitersten' genoemd. Deze uitspraak wordt onderbouwd met verschillende voorbeelden. Samengevat lezen we over Rutherfords schrijfstijl: 'In Rutherfords stijl zijn de uitersten van schoonheid en zoetheid te vaak vermengd met achtteloosheid en wanorde. Flitsen van de edelste gedachten, gekleed in de meest rake en passende woorden, staan op dezelfde bladzijde als het meest slordige en afgetrapte Engels'. Deze uitersten worden inderdaad veel gelezen in de boeken die onze aandacht vragen.

"Het genadeleven" bestaat uit vier delen. Het eerste deel behandelt Gods soevereiniteit. Rutherford omschrijft die als volgt: 'Het is Gods voortreffelijkste hoogheid, waardoor Zijn heilige wil, die wezenlijk wijs en rechtvaardig is, Hemzelf tot een wet en regel is om te doen wat Hem behaagt: heilig, wijs en volkomen vrij'.

In het tweede deel behandelt Rutherford de genade van God en de wijze waarop deze genade door de Heilige Geest verkregen wordt. In het derde deel van zijn boek 'daalt hij meer af tot bijzonderheden met betrekking tot de invloeden van genade'. In het vierde en laatste deel behandelt hij hoe het gebruik van de middelen kan helpen om aan invloeden te komen.

Om slechts een zeer kleine indruk te ge-

ven van dit lezenswaardig boek citeren we wat Rutherford schrijft over de hindernis van de hoogmoed: 'Hoogmoed is geen kleine hindernis voor de uitgangen van de Geest. De hoogmoedige ziel is een braakland, een ongebroken en ongeploegde aarde. Wat voor hoop kan men hebben dat er een tarwe- of gersteoogst zal volgen op regen en dauw en invloeden van zon, lucht en wolken, wanneer de ploeg de aarde nooit gebroken heeft en de boer niets gezaaid heeft?'

"De stem van mijn Liefste" is deel 3a in de serie. Het bevat de eerste reeks brieven die Rutherford geschreven heeft aan diverse personen. Het laat zien dat hij op pastorale wijze door middel van brieven veel betekend heeft. Rutherford had echter geen hoge gedachten van zichzelf. Hij kon het eigenlijk niet begrijpen dat mensen hem om raad vroegen. Zo lezen we in het aangehaalde boek van Whyte dat hij schrijft aan Robert Blair, die hem vragen stelde met betrekking tot het bevindelijke leven: 'Het raakt me diep, dat een man als u zo'n hoge dunk van mij zou hebben'. In een andere brief aan Lady Boyd schrijft hij dat hij zijn liefde om brieven te schrijven verloren heeft, omdat de mensen dingen van hem dachten, waarvan hij wist dat ze niet waar waren. Hij schrijft: 'Mijn witte kanten komen op papier, maar thuis is er veel zwart werk. Alle aanvechtingen die ik ervaar, zijn waar'.

Wellicht vraagt iemand zich af wat

wij nu aan deze brieven hebben. In het voorwoord, geschreven door Robert MacWard, wordt een antwoord gegeven op deze vraag. Hij vat de onderwerpen van de brieven treffend samen in drie zaken die we tenslotte de lezer willen noemen. Volgens hem worden de volgende zaken benadrukt:

1. Wat een hoge springtijden van blijdschap en vertroosting de ziel van deze man in zijn lijden vervulden en overstromden, zozeer dat u soms leest dat hij zichzelf omschrijft als gepijnigd met een teveel aan liefde (o zeldzame en gezegende ziekte!).
2. Soms komt u een gevoelige leegheid tegen. Immers, dit volle feestmaal is geen gewone kost en kan dat ook niet zijn. Het kan wel het buitengewone nagerecht van Gods kinderen zijn, terwijl ze wandelen door geloof en niet door aanschouwen.
3. In deze brieven komt ook vaak een derde toestand ter sprake, die het midden tussen de andere twee houdt: een zodanige gemeenschap met God, die erin bestaat dat de ziel een welbehagen in Hem heeft en zeer begerig is om Hem in alle dingen te behagen, zonder die buitengewone vervoeringen van blijdschap enerzijds en ook vrij van die diepe neerslachtigheden anderzijds. Dit is de meer gewone weg van de heiligen'.

Deze werken zullen ook onder ons zijn weg wel vinden. Maar laten we wel beseffen dat de taal veelal voor een natuurlijk mens niet te verstaan is, omdat een natuurlijk mens niet verstaat de dingen die des Geestes Gods zijn. Hoe noodzakelijk is daarom het toepassend werk van de Heilige Geest aan ons hart, bij aanvang en voortgang.

ds. B.J. van Boven, De Valk-Wekerom

Bang

Rijssen, A. Janse-Pieterman

Roos huilt zachtjes. Ze is eigenlijk heel bang. Ze denkt: 'Als ik toch nu vannacht moet sterven, kan ik sterven? Ga ik dan naar de Heere?' Mamma komt Roos een kus geven. 'Kan je niet slapen, meid?' 'Nee, mam, ik weet niet of ik wel kan sterven.' 'Ach, zit je daar over in? Zullen we onze knieën buigen en daarvoor bidden?' 'Ja, heel graag.'

Je bent vast ook weleens bang. Voor een beest, onweer, een enge meneer die je tegenkomt of voor iets anders wat je hebt meegemaakt. Eigenlijk schrik je dan van iets. Ik hoop dat je ook eens schrikt als je hoort uit Gods Woord. Als je hoort dat je moet sterven en dit niet kan zonder dat je de Heere kent. Je zou er wakker

van blijven liggen. Weet je wie er ,denk ik, ook 's nachts weleens niet kon slapen? De verloren zoon in het verre land. Een tijd had hij het wel naar zijn zin, maar daarna werd hij heel verdrietig. Hij schrok van zichzelf. Hoe zondig was hij (geweest). Hij voelde: 'Ik ben niet meer waardig om uw zoon te zijn.' Hij wist niet hoe het moest, maar hij kon niet langer daar blijven. Wat zal hij onderweg bang geweest zijn! Zou zijn vader niet heel boos zijn? Was dat zo? Nee, hij werd met open armen ontvangen. Zijn zoon was verloren, maar is weer gevonden.

Als je nu weer eens bang bent, bid maar tot de Heere. Of Hij je wil helpen en bewaren. En als je bang bent dat je moet sterven, denk dan aan de verloren zoon. Als je vrees hebt, ben je bang. Maar als je de Heere mag vrezen, dan hoeft je nooit meer bang te zijn. Wel als je kijkt naar jezelf en

je eigen zonden. Dan schrik je vaak van jezelf. Maar als je mag zien op Hem, dan wordt het wonder van Gods liefde nog iedere dag groter. Wie heeft lust om de God van deze verloren zoon te vrezen? Die krijgt het 'goed' dat nimmermeer vergaat. Dan wordt sterven een doorgang. Naar het eeuwige leven.

vervolgverhaal

70

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Er heerst even een plechtige stilte in de ziekenkamer, zoals soms in de kerk. 'Ik geloof dat Hij zal doen wat we gevraagd hebben', zegt Palko beslist.

'Blijf maar voor me bidden, Palko. Wij dienen immers dezelfde Meester. Zo kunnen we elkaar helpen.'

'Bent u nu al een beetje beter?' vraagt Palko, verlangend om een bevestiging op zijn vraag te horen.

'Ja hoor. Zo gauw als jij binnenkwam, voelde ik me al beter. Wat zit er in die mand?' 'O, dat zou ik helemaal vergeten. Dat is allemaal van de boswachtersvrouw. Twee duiven, eieren en schapenkaas waar u zo dol op bent, boter en heerlijk roggebrood'. 'Ik heb nog niet veel gegeten vandaag,

Palko. Op tafel ligt een mes. Snijd eens een paar sneden brood voor ons. Juist, nu boter en de kaas.'

De priester eet met lange tanden, maar hij spoort Palko aan om nog wat te nemen. Ook Dunaj, die bij de deur is blijven liggen, krijgt zijn deel.

'De vrouw van de boswachter zei dat ze uw preek nooit meer zal vergeten. Zij wil zo heel graag een Bijbel van u kopen, het geeft niet hoe duur hij is. Ze zei ook dat ze de weg wilde vinden die leidt naar God. Als het nodig is om Hem te vinden door

een bedevaart te maken of missen te laten lezen, wil ze dat graag doen.'

Als vader Malina dat hoort, staat hij met moeite op van de rustbank en pakt een van de vele Bijbels die in een kast liggen. 'God zij gedankt, wat ben ik blij dat ik er zoveel besteld heb, maar ik heb nooit gedacht dat ik er zo gauw één nodig zou hebben'.

Hij gaat aan de tafel zitten en schrijft op de binnenkant van de kaft dezelfde woorden die in Palko's Boek geschreven staan.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen

Te Nieuwerkerk (Zld),
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen a/d IJssel.

Bedankt

Voor Barendrecht,
ds. P.D. den Haan te Tholen;
Voor Middelburg-Zuid,
ds. G. van Manen te Elspeet;
Voor Middelharnis,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Voor Puttershoek en Scherpenzeel,
ds. S. Maljaars te Meliskerke;
Voor Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. H.A. van Zetten te Benthuizen.

OPROEP VAN HET CURATORIUM

Van maandag 20 mei tot en met woensdag 22 mei hoopt het curatorium weer te vergaderen. In deze dagen worden diegenen gehoord, die zich met een attest van de kerkenraad gemeld hebben.

Dit zijn zeer belangrijke dagen voor het geheel van onze gemeenten. Daarom roept het curatorium predikanten, kerkenraden en gemeenten van harte op om gedurig, maar bijzonder op zondag 19 mei van de Heere af te smeken of Hij in gunst aan ons en onze gemeenten wil gedenken. Om de Heere aan te loopen als een waterstroom of het Hem behaagt ons te verblijden door Zijn daden. Dat er mannen mogen worden toegelaten om de lessen aan de Theologische School te gaan volgen om te zijner tijd in de wijngaard te mogen dienen. We belijden dat we het verzondigd hebben en dat is ook zo, maar de Heere geve dat dit beleving mag zijn. Om zo als schuldenaren Hem wel vrij, maar niet los te kunnen laten, ook niet in deze zo wezenlijke zaken. Dan zal het nooit kunnen om iets dat in ons is, maar alleen om Christus' wil. Dat Hij, Die de levende Koning van de Kerk is, ons Zijn gunst doe ervaren. Het raakt toch ook onze kinderen en kleinkinderen, dat ze onder de prediking van vrije genade mogen blijven verkeren. Het mag daarom onze bede wel zijn of de Heere Zelf nu en voor het toekomstige wil geven wat we lezen in Psalm 72:5: 'Zij zullen U vrezen, zolang de zon en maan zullen zijn, van geslacht tot geslacht'. Daartoe geve Hij ons getrouwe dienaars van Zijn Woord.

Op dinsdag 11 en donderdag 13 juni zullen de tentamens en examens worden afgenomen. Vergeet onze studenten niet in deze voor hen en voor ons zulke gewichtvolle dagen. De kerkenraden die zich voorbereiden voor het beroepen van de kandidaat verzoeken we rekening te houden met de regel dat er geen beroep kan worden uitgebracht voordat de kandidaat beroepbaar is gesteld. Dat is op maandag 17 juni 2019. Daarbij geldt ten aanzien van de beroepbaarstelling van student M.L. Dekker, dat hij uitsluitend beroepbaar is voor het werk van het deputaatschap voor Israël in Nazareth.

Namens het curatorium,
ds. J.J. van Ekeveld, voorzitter
ds. G. J.N. Moens, secretaris

HARTELIJK DANK

Omdat uit het hele land zoveel blijken van meeleven ons hebben bereikt, te veel om te beantwoorden, daarom dit dankwoord in De Saambinder. Het vele meeleven heeft ons verwonderd.

De maand april is voor ons een ingrijpende maand geweest. Het ambtelijk werk in de gemeente loslaten, werk dat je zo lief was, valt niet mee. Maar het kon niet anders. De Heere weet dat. We hopen van harte dat we nog een tijd mogen blijven preken. Daar ligt immers het hart van het profetische ambt van dienaren des Woords. Het meeleven van velen heeft ons bijzonder goedgeedaan. De afscheidsdienst werd door vele medebroeders en ambtsdragers bijgewoond en velen mochten we de hand drukken. Allereerst komt de Heere de dank toe voor alles wat Hij jarenlang gaf, maar ook voor wat Hij bij het afscheid gaf. Gods goedheid voor één, die zoveel te kort kwam, is groot. Maar na de Heere ook u allen hartelijk dank voor uw meeleven.

Mede namens mijn vrouw,
ds. J.J. van Ekeveld

AANGEPASTE KERKDIENTST GELDERMALSEN

Op zaterdag 18 mei (15.00 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Geldermalsen een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een beperking. In deze dienst zal voorgaan ds. P. Mulder. Het thema van de preek is: "Wonderen van Israels

God in Zarfath" (1 Kon. 17). Iedereen - met of zonder beperking - is van harte welkom.

DOVENDIENST CAPELLE A/D IJSEL-WEST

Op zat. 11 mei (15.00 uur) gaat ds. M.T. Al-Chalabi voor in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente, Doormanstraat 12 te Capelle aan den IJssel. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

VERGADERING PS OOST

Op donderdag 23 mei vergadert de Particuliere Synode Oost in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente Barneveld-Centrum. Aanvang: 9.30 uur. Op woensdag 22 mei wordt een bidstond gehouden in de kerk van de Geref. Gemeente te Ede. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. A. Schreuder voor te gaan.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS KAMPEN 28 MAART

Opening. Ds. A. Schot opent als consulent van de roepende kerk Drachten de vergadering op de gebruikelijke wijze.

Moderamen. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. A. Schot, assessor-preses ds. D.W. Tuinier, 1e scriba oud. F.J. Verweij, 2e scriba oud. C. Brouwer, quaestor oud. H. van Daltsen.

Ingekomen stukken. Een brief van iemand die geen lid is van de Geref. Gemeenten over het beleid op de evangelisatieposten wordt als niet wettig ter tafel aangemerkt.

Evangelisatiepost Leeuwarden. Evangelist S. de Visser doet verslag van zijn werkzaamheden op de post. Hij heeft mogen ervaren dat de Heere Zijn Woord heeft willen zegenen.

Het financiële verslag van de classicale evangelisatiecommissie voldoet niet aan het eerdere format hiervoor. Dit komt mede doordat er op dit moment geen penningmeester is. Op de najaarsvergadering zal dit verslag in het nieuwe format terugkomen ter bespreking. Oud. G. Roos wordt voor drie jaar herbenoemd als lid van de classicale evangelisatiecommissie. Het verzoek om de taak van de coördinator van de post uit te breiden op kosten van de classis wordt in de najaarsvergadering behandeld, nadat er

eerst een uitgebreide notitie is aangeleverd waarin ook helder wordt hoe dit op de andere posten geregeld is.

Van de gereserveerde gelden voor de exploitatie van het kerkgebouw is tijdelijk een gedeelte beschikbaar gesteld voor de financiering van het gedenboek van de post. Het is de bedoeling dat dit bedrag uiteindelijk wordt teruggestort vanuit de verkoopgel-den.

Tot penningmeester van de classicale evangelisatiecommissie wordt benoemd diaken Boonstra uit Oudemirdum.

Classicale Mediacommissie. De classicale Mediacommissie zal mét het deputaatschap een ambtsdragersbijeenkomst beleggen.

Appelzaak. De afhandeling van een appelzaak wordt in comité behandeld.

Afvaardiging PS Oost. Als afgevaardigden naar de PS Oost worden gekozen de predikanten A. Schot en D.W. Tuinier en de ouderlingen C. Brouwer, H. van Dalfsen, H. van Dieren, G. Roos en F.J. Verweij.

Volgende vergadering. De volgende classisvergadering zal plaatsvinden op 17 oktober, tenzij een eerder moment noodzakelijk blijkt. Roepende kerk is Emmeloord.

Sluiting. Nadat oud. J. Kooistra uit Drachten heeft geëindigd, sluit de preses de vergadering.

F.J. Verweij, scriba

BEVESTIGING EN INTREDE DS. BRUGGE

Op woensdag 24 april is ds. A.A. Brugge in de Gereformeerde Gemeente van Doetinchem bevestigd. Na ruim drie jaar mogen

we als gemeente weer een eigen predikant hebben.

Ds. A. Schreuder leidde de middagdienst, waarin ds. Brugge als predikant van onze gemeente werd bevestigd. Ds. Schreuder nam als uitgangspunt 2 Timotheüs 2:24 en 25: 'En een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren, en die de kwaden kan verdragen; Met zachtmoedigheid onderwijzende degenen, die tegenstaan; of hun God te eniger tijd bekering gave tot erkenning der waarheid; Benaarstig u, om uzelfen Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt.'

Het thema was: 'Een arbeider in Gods Koninkrijk'. Het 1e punt was: 'Hoe hij moet arbeiden' (vers 24 en 25a). Als de Heere roept, komen ze in dienst bij een Meester Die nooit beschaamt. Hun kerntaak is het preken van het Woord Gods. De apostel Paulus geeft Timotheüs een aantal adviezen; die ook voor alle arbeiders in Gods Koninkrijk gelden. Als eerste noemt de apostel: niet twisten, vervolgens noemt hij: vriendelijk zijn, mild zijn, bekwaam om te leren, het kwade verdragen en met zachtmoedigheid onderwijzen. Deze zaken worden geleerd in een persoonlijke omgang met de Heere.

Vervolgens bepaalde ds. Schreuder ons bij het 2e punt: 'Waarnaar hij mag uitzien' (vers 25b). Het is niet het werk van een predikant, het is het werk van de Heere. Een rijke Christus en een arme zondaar, en hoe die twee bij elkaar komen. Dat mag de boodschap zijn.

Nadat het formulier gelezen is, mocht ds. Brugge zich met de woorden: 'Ja ik, van ganser harte', aan de gemeente verbinden. Hem werd toegezongen Psalm 119:67 (gewijzigd): 'Maak in Uw Woord zijn gang en treden vast'. In de intrededienst bediende ds. Brugge het Woord uit Jeremia 30:17b: 'Het is Sion, zeggen zij; niemand vraagt naar haar'. Het thema van deze dienst was: 'De boodschap aan Sion'. Het 1e punt: De onmogelijkheid van verlossing aangezegd (1-16), De situatie van Sion/Juda is dodelijk, Sion wil niet luisteren, ze doet het op haar eigen manier. Dat is ook onze situatie. Het 2e punt: De vastheid van verlossing aangekondigd (17). Toch zegt de HEERE: 'Ik Zal'. Dat wijst op Zijn Naam: IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL. Als de Heere verlost, neemt Hij niet alleen de straf weg, maar ook de wortel van het kwaad, de zonde. Hij heeft de straf op Zijn Zoon gelegd. Dat is de vastheid.

Het 3e punt: 'De zekerheid van verlossing aangewezen'. De zekerheid ligt in: 'Zie, Ik kom'. Door Hem is er herstel in de gemeenschap van God. Zolang we hier op aarde zijn, is het nooit volkomen. Maar er is nooit te klagen over Hem!

Ds. Brugge werd toegesproken door ds. R.A.M. Visser, namens de classis Rijssen, door ds. H.D. den Hollander vanuit The Netherlands Reformed Congregations, classis Far-West, door ouderling Kleijer uit Lethbridge, door wethouder Bulten vanuit de burgerlijke gemeente, en door M. Ebbens namens kerkenraad en gemeente.

Kerkenraad Doetinchem

Berichten

ZANGAVONDEN

Barneveld - Kerk Geref. Gemeente Centrum, zat. 1 juni, 19.00 uur, psalmzangavond met bovenstem, Wijnand Bos, orgel, leiding ds. E.J. Boudewijn; opbrengst t.b.v. Bijzondere Noden.

Dordrecht - Grote Kerk, zat. 18 mei, 19.30 uur, Hollands jongerenkoor, dameskoor en mannenkoor, Peter Wildeman en Joost van Belzen orgel; spreker ds. J. van Rijswijk, collecte t.b.v. JBGG.

Nieuw-Beijerland - Herv. Kerk, zat. 25 mei, 19.30 uur, Jan Rozendaal, orgel, Delta Mannenensemble, meditatie ds. J. van Rijswijk; collecte voor Halte Zomervilla (woon- en logeershuis voor meervoudig beperkte jonge-

ren, ondergebracht in het vorige kerkgebouw van de Geref. Gemeente).

Zeist - Rehobothkerk Geref. Gemeente, zat. 18 mei, gem. koor Sursum Corda, Frans van de Lagemaat, orgel, opening A. van den Berg, J. van Doleweerd spreekt over "Theologisch onderwijs op Bali", collecte t.b.v. godsdienstonderwijs Bali.

MARKT ALBLASSERDAM

In de laatste Saambinder stond een bericht van de 2e hands kleding markt op 9 en 10 mei in de kerk in Alblasserdam. I.v.m. een sterfgeval in de gemeente gaat deze markt niet door.

VERKOPINGEN

Rhenen - Achterbergsestraatweg 59a, vr. 31 mei, 10.30-16.00 uur, voorjaarsfair, door activiteitencommissie Geref. Gemeente Rhenen, t.b.v. bouwkas.

Terwolde-de Vecht - Avervoordseweg 32, zat. 11 mei, 10.00-15.30 uur, actiemarkt, t.b.v. de kerk, de jeugd en het reformatorisch onderwijs in het buitenland.

FIETSTOCHTEN

Op zat. 1 juni is er een puzzelfietstocht (40 kilometer) in de Biesbosch, opbrengst voor ZGG-werkers in Guinee. Vertrek (9.00-11.00 uur) vanaf Beatrixhaven 25b, **Werkendam**. Kosten € 5,- (volwassene) en € 2,50 (kind),

max € 15,00 per gezin. Fiets huren: 06-54293938.

Op zat. 22 juni is er een fietstocht in Noord-Holland t.b.v. renovatie kerk Geref. Gemeente te **Westzaan**. Start tussen 10.00 en 11.00 uur op Zeedijk 4, Assendelft. Kosten p.p. € 5; gezin max € 25,-; fietshuur mogelijk; opgave voor 15 juni: jhotting@kliksafe.nl of 075-6165855.

STADSWANDELING DORDRECHT

Op zat. 6 juli wordt een stadswandeling gehouden in Dordrecht. Inlichtingen: rietveldj@filtnet.nl (tel. 078-6180040 of 06-29113626).

VELUWSE DAG HELPENDE HANDEN

Op zaterdag 18 mei (10.00-15.00 uur) organiseert de afd. Veluwe van Helpende Handen een Veluwse dag. Locatie: Geref. Gemeente Elspeet. Er zijn verkoopkramen, er is een diapresentatie over wild en zang met een bovenstemgroep. Opbrengst t.b.v. clubwerk afd. Veluwe. Informatie: 06-12376235.

OUDERCOLLECTIEF REGIO KAMPEN

In de regio Kampen is een collectief gevormd van ouders van kinderen die het voortgezet onderwijs volgen. Op 27 mei (19.30 uur) houdt het oudercollectief een eerste bezinningsbijeenkomst, over moderne media. Ds. M. van Reenen spreekt over 'Leid ons niet in verzoeking'. Locatie: Hoornbeek College Kampen. Voor aanmelden en vragen: kampen@bewustgezin.nu

CGO HBO-OPLEIDING

Wil jij je graag verdiepen in theologie op hbo-niveau? Wil je jongeren toerusten op

weg naar de maatschappij? Zou je graag het Nieuwe Testament in de grondtaal willen lezen? Bezoek een van onze voorlichtingsavonden: woe. 15 mei (voorlichting cursus Grieks), do. 16 mei (voorlichting opleiding leraar godsdienst), woe. 29 mei (voorlichting over basisprogramma hbo-theologie, opleiding kerkelijk pastoraal werker en opleiding leraar godsdienst). Locatie: Driestar hogeschool, Burg. Jamessingel 2 te Gouda.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN

Bij koster **J.F. Huizinga** is een koninklijke onderscheiding opgespeld door de burgemeester van de gemeente Tynaarlo. Huizinga heeft zich al meer dan 35 jaar ingezet als koster van onze gemeente. Daarnaast heeft hij vaak advies gegeven op financieel gebied en is hij actief voor de voedselbank. Huizinga ontving de onderscheiding tot lid in de Orde van Oranje-Nassau.

Kerkenraad Groningen

Mevrouw **M.J. Folmer**, lid van onze gemeente, is benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Deze koninklijke onderscheiding, die zij uit handen van burgemeester B. van de Weerd van de gemeente Nunspeet ontving, werd haar verleend vanwege haar vele vrijwilligerswerk op kerkelijk- en maatschappelijk terrein.

Kerkenraad Elspeet

Mevrouw **M.P. Oudsluijs-Snoei**, lid van onze gemeente, is benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Deze koninklijke onderscheiding ontving zij uit handen van burgemeester H. van der Hoeve van de gemeente Epe, vanwege het vele vrijwilligerswerk, met

name op het gebied van terminale zorg. Kerkenraad Elspeet

Burgemeester A. Baars van Ermelo reikte een koninklijke onderscheiding uit aan **J. Heres**. Hij is benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Heres is sinds 1991 diaken en al vele jaren penningmeester, lid van het college van bestuur van de Jacobus Fruytier scholengemeenschap, bestuurslid van de Augustinusschool, voorzitter van de SGP-kiesvereniging. Ook is hij verbonden aan de stichting Woonzorg van de plaatselijke Gereformeerde Gemeente.

Kerkenraad Ermelo

Mevrouw **M. van den Bovenkamp-Simonse** ontving een koninklijke onderscheiding. Ze werd benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau, vanwege de plaats die ze inneemt in de gemeente en de familiekring. Ze heeft veel vrijwilligerswerk in gezinnen gedaan, was lange tijd bestuurslid van vrouwenvereniging Rhodé en zette zich in bij zorggroep Ter Weel in Krabbendijke. En dat, terwijl ze al jarenlang haar verstandelijk beperkte dochter Erika thuis verzorgt.

Kerkenraad Waarde

Ons lid **C. Verheij** is benoemd tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. Burgemeester Spies van Alphen aan den Rijn reikte hem de bijbehorende versierselen uit vanwege zijn jarenlange inzet binnen maatschappelijk verband en onze gemeente. Zo is hij lid van de dorpsraad en betrokken bij buurtbusactiviteiten. Binnen de gemeente zet Verheij zich al vele jaren in binnen commissies en verenigingen.

Kerkenraad Boskoop

Kerkdiensten

ZONDAG 12 MEI 2019

Aagtekerke 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. P. Mulder; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.30 uur ds. M. Joosse; Barendrecht 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 19.00 uur ds. A.

Verschuure; Bodegraven 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 9.30 uur ds. W. Harinck; Den Haag-Scheveningen 10.00 en 18.00 uur ds. A.T. Vergunst; Deventer 17.00 uur stud. M.L. Dekker; Dinteloord 14.30 uur (openbel.) ds. M. Blok; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur

“

O, ZONDAAR, GELOOF TOCH DAT ER EEN HEL IS! HET IS EEN VRESELIJKE PLAATS DER PIJNIGING!

JOHN BUNYAN

ds. A.A. Brugge; Dordrecht 10.00 uur ds. W. Silfhout en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Ede 9.30 uur ds. H. van der Heiden en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 14.30 uur ds. E. Bakker; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 18.30 uur ds. A.A. Brugge; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Gorinchem 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. D. de Wit; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. A.T. Vergunst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. G.J. van Aalst en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 11.30 en 18.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 15.30 uur ds. H.J. Agteresch; Hoedekenskerke 18.00 uur ds. S. Maljaars; Hoofddorp 9.30 uur ds. J. Driessen; Hoogeveen 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Hoogvliet 17.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Klaaswaal 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Leerdam 15.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Leiderdorp 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Lelystad 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Lisse 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. G.J.N. Moens; Marknesse 9.30 (H.A.) en 14.30

uur ds. C. van Krimpen; Meeuwen 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Middelburg-Zuid 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Karens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Mijdrecht 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Moerkapelle 9.30 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. H. Brons; Naaldwijk 16.00 uur ds. W. Silfhout; Nieuw-Beijerland 9.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen en 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 18.00 uur stud. P.C. Vlot; Nieuwe-Tonge 14.30 uur ds. K. Boeder; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. J.W. Verweij; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur (openb. bel.) ds. G. Pater; Oostburg 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Oosterend 10.00 uur ds. A. Vermeij; Oostvoorne 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 uur ds. G. Pater; Poortugaal 9.30 uur ds. L. Blok en 17.00 uur ds. B. van der Heiden; Poortvliet 18.30 uur ds. C. Harinck; Puttershoek 14.30 uur ds. G.J. Baan; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.00 en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds.

C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-Centrum 16.00 uur ds. M.H. Schot; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.30 uur stud. M.L. Dekker en 18.30 uur ds. A. Schot; Sint Philipsland 9.30 en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Sliedrecht 11.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 15.00 uur stud. P.C. Vlot; Spijkenisse 15.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. C.J. Meuse; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 14.30 uur stud. M.L. Dekker; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Utrecht 13.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Wageningen 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 18.30 uur (openb. bel.)

En er zijn nog vele andere dingen, die Jezus gedaan heeft, welke zo zij elk bijzonder geschreven werden, ik acht dat ook de wereld zelve de geschreven boeken niet zou bevatten. Amen.

Johannes 21:25

Wat is het een weldaad om door God geleerd te worden, door Christus te worden onderwezen in hetgeen voor ons geheel en al verborgen is, maar ook door Gods Geest in al de waarheid te worden geleid. De discipelen hebben een vernederde Christus leren kennen, maar ook een opgewekte Christus. Een Christus, Die overgeleverd was om hun zonden, maar ook opgewekt tot hun rechtvaardigmaking. Het is opmerkelijk dat Christus in de veertig dagen tussen Zijn opstanding en Zijn hemelvaart Zich gedurig aan Zijn disci-

pelen vertoond heeft. Met de wereld en de Farizeeën heeft Christus Zich na Zijn opstanding niet meer ingelaten. Die hadden hun tijd gehad. Maar de Heere Jezus heeft al Zijn tijd besteed aan Zijn lieve discipelen, omdat zij het zo nodig hadden. Zij moesten overtuigd en overreed worden dat Hij waarlijk opgestaan was. Maar zij moesten ook voorbereid worden voor Zijn hemelvaart. Zij moesten onderwezen worden in de noodzakelijkheid van Zijn vertrek en opdat er in hun harten plaats gemaakt zou worden voor een nadere weldaad, namelijk voor het ontvangen van de Heilige Geest, Die hun beloofd was.

EEN STEM UIT HET VERLEDEN

Hoeveel werk de Heere heeft met Zijn volk, is op de eerste dag van Zijn opstanding al openbaar geworden. Alleen Sions eeuwige Koning is machtig om te verlossen. De vrouwen konden dat bij de discipelen niet en de discipelen konden het bij elkander niet, en de tien discipelen konden met elkaar Thomas niet uit de banden van het ongelof verlossen. Wat een geduld moet de Heere Jezus oefenen om de Zijnen op de rechte plaats te brengen. O, dat Godonterend ongelof, en dat verdenken van de Heere, dat ons zo gedurig in het donker brengt, en zoveel ellende in ons leven berokkent. Het was geen praten zonder gevoel van smart wat de apostel Paulus deed uitroepen: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?' Het is een nadere weldaad om toe te mogen nemen in de kennis en in de genade van de Heere Jezus Christus. Hij, de Leraar der gerechtigheid, moet ons verstand openen, opdat wij de Schriften zullen verstaan, en tot de ware kennis van Christus komen.

ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. A. Schreuder.

DINSDAG 14 MEI 2019

Drachten 19.30 uur (GBS-dienst) ds. A. Verschuure; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur (GBS-dienst) ds. B.J. van Boven; Hoogeveen 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. M. Blok; Middelharnis 19.30 uur ds. A. Schreuder; Moerkapelle 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. J. van Laar.

WOENSDAG 15 MEI 2019

Barendrecht 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Benthuizen 19.30 uur (bidstond PS N-W) ds. P. Mulder; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Dordrecht 19.45 uur ds. G. Beens; Ede 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Hilversum 19.45 uur ds. J. van Laar; Kamperland 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. E. Bakker; Kruiningen 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Leerdam 14.30 uur (huw.bev.) ds. J. Schipper; Meeuwen 19.30 uur ds. A. Schreuder; Nieuw-Beijerland 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Nijkerk 19.30 uur ds. G. Pater; Nisse 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Opperdoes 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Oudemirdum 19.30 uur ds. S.W. Janse; Puttershoek 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rheden 19.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-West 19.30 uur ds. A. Verschuure; Rilland-Bath 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Scherpenisse 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. M. Joosse; Westzaan 19.30 uur ds. C. Sonneveld.

DONDERDAG 16 MEI 2019

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. L. Blok; Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Bodegraven 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Borssse 19.30 uur ds. D. de Wit; Delft 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Dinteloord 19.30 uur ds. W. Mouw; Genemuiden 19.30 uur ds. F. Mulder; Goes 19.30 uur ds. J. Schipper; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Kapelle-Biezeling 19.30 uur (GBS-dienst) ds. G. van Manen; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 19.30 uur ds. A. Schot; Leerdam 19.30 uur ds. C. Hogchem; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Naaldwijk 19.45 uur ds. W.J. Karels; Nieuwerkerk 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Oosterland 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Oud-Beijerland 19.30 uur (voor de zending) ds. H.J. Agteresch; Poederoijen 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Rheden 14.00 uur (huw.bev.) ds. F. Mulder; Rijssen-Zuid 13.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Soest 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. M. Karens; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder.

VRIJDAG 17 MEI 2019

De Valk-Wekerom 14.15 uur (huw.bev.) ds.

B.J. van Boven; 's-Gravenpolder 15.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; Krimpen a/d IJssel 13.15 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; Nunspeet 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot; Terwolde - De Vecht 18.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Yerseke 13.15 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 12 MEI 2019

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen

(Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen die ontslapen zijn.
(1 Cor. 15:20)

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Apeldoorn kennisgenomen van het plotselinge overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Bartel Midavaine

echtgenoot van Cornelia de Landmeter

in de leeftijd van 73 jaar.

Van 1994 tot 2017 heeft hij met de liefde van zijn hart en in alle getrouwheid de gemeente mogen dienen in het ambt van ouderling. De Heere gedenke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen, alsook alle andere achtergebleven betrekkingen in dit verlies en heilige deze roepstem aan onze harten.

Namens de kerkenraad, ds. R.A.M. Visser, preses
M.J den Haan, scriba

30 april 2019

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Alblasserdam geeft met ontroering en droefheid kennis dat de Heere uit ons midden heeft weggenomen onze ambtsbroeder

Pieter van Hartingsveldt

in de leeftijd van 58 jaar.

In alle getrouwheid en liefde heeft hij de gemeente bijna 27 jaar mogen dienen in het ambt van diaken.

De Heere sterke en vertrooste zijn vrouw en kinderen in dit smartelijk verlies en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namens de kerkenraad: ds. C. Sonneveld, preses
T. Sterk, scriba

Alblasserdam, 4 mei 2019

Kom naar de NPV-lezing 2019

Op D.V. 21 mei 2019 houdt prof. dr. C.K. van der Ent de NPV-lezing met als titel: **Gezondheidszorg tussen maakbaarheid en breekbaarheid.**
Locatie: De Schakel, Oranjelaan 10 te Nijkerk. Aanvang 20.30 uur. Aanmelding en meer informatie: npvzorg.nl/npvlezing.

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

	Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54
Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.	Waardenburg 0418 - 65 20 39
	Werkendam 0183 - 70 10 17
H. de Jongh	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
D.D.E. Melieste	Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38
M.K. Ligthart	
A.J. van Lieburg	

www.begravenisondernemingdejongh.nl

TE KOOP Beukenlaan 2 te Opeusden
Ruime 2/1-kapwoning met garage, in het centrum nabij kerken en scholen gelegen. Perceel 492 m². Vraagprijs €349.000,- k.k. Kijk op www.karens.nl of bel 0488 443511.

T.h. VAKANTIEWONING 10 pers.
op mooie landelijke locatie te Elspeet.
Veel privacy en ruimte. Tel 06-51809649

Te huur: 2-3 pers. vakantiehuisje,
Valkseweg 8 te Barneveld.
Tel. 0342-412663.

Kamer te huur in Ochten (Kesteren)
Eigen keuken
0344-643193 / 06-30007653

Wij ondersteunen op dit moment de:

- MANNAFIELDSSCHOOL in EDINBURGH
- PROVIDENCESCHOOL in STORNOWAY op het eiland Lewis
- SUNRISESCHOOL in GLASGOW.

In Inverness is een vierde school in oprichting: er is al een bestuur en men zoekt naar huisvesting om les te kunnen geven

Alle vier de schooltjes kampen met huisvestingszorgen: Mannafields moet de kerk waarvan ze nu ruimte huren deze zomer verlaten. De huur is opgezegd en er is nog geen ander onderkomen gevonden. Providence wil een derde lokaaltje aanbouwen in de vorm van een Portakabin en zoekt financiering. Sunrise heeft een voormalige kerk gekocht en moet die verbouwen tot school. Inverness zoekt een onderkomen en moet dat daarna inrichten tot school. En u weet dat de ouders zelf alles moeten bekostigen. Uw steun is dus zeer dringend nodig.
www.svcos.nl

WILT U ONS HELPEN? STORT EEN GIFT!

Bankrekening: NL88 RABO 0128 3336 42
t.n.v. Stichting Vrienden van Christelijk Onderwijs Schotland

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

Gezellige vakantiewoning in Hoog Sauerland.

www.huizesolagratieta.net

Vanaf nieuwe schooljaar; **zolderkamer** voor studente beschikbaar in **Gouda**.
10 min. van station en PABO.
Voor info mail: louradewit@gmail.com
of bel: 0182-748709

IMPORTEREN UIT CHINA?

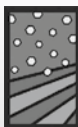
www.3sichina.com

Lokaal kwaliteitscontrole

Wij hebben een **kamer te huur** voor een kostganger. O.a. **Leiden en Gouda** zijn goed bereikbaar met OV.
Info: 06-24745192

Vakantiechalet (1 tot 5 pers) met tuin te huur in **Zeeland**, Noord-Beveland. Landelijk gelegen op akkerbouwbedrijf. Veerse Meer en Banjaardstrand dichtbij. Voorzomer buiten schoolvakanties? Aantrekkelijke prijzen!
Bel voor informatie 06-12270721

De Stichting Vrienden van Mannafields heet sinds 1 maart 2019 Stichting Vrienden van Christelijk Onderwijs Schotland

STEUN
Christelijk
Onderwijs in
Schotland

Watermill

Oplossingsgerichte advocaten voor ondernemers

- > Zakelijke conflicten
- > Overnames en participaties
- > Contracten en samenwerkingen
- > Aansprakelijkheidskwesties

Watermill.nl/legal
030 - 307 4910

Vakantie Oostenrijk. Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/Zell am See.
Info: 0180-322181 / 06-51166845.
www.vakantieindebergen.nl

Woudenberg/Scherpenzeel. Te huur op mini-camping "Klein Oudenhorst": 10-persoons vakantiehuisje (rolstoel-toegankelijk), sta-caravans en kampeerplaatsen. Tel: 0343-481558 / 0640023232 www.kleinoudenhorst.nl

Welk ouder(echt)paar wil tijdens onze vakantie van **3 aug. t/m 17 aug. 2019** op ons huis passen en enkele dieren verzorgen? Wij wonen op de **Veluwe**.
Tel. 06-26800946

Even er tussenuit? Kom dan naar onze geheel vernieuwde Bed en Breakfast in Barneveld. Voor info ga naar:
benbhetrustpunt.nl
of bel 0644494384

Mediation of bemiddeling nodig?

Bel 030 - 760 10 00 of mail
mr.pjdenboef@db-advocaten.nl

Janssens ■ Den Boef
advocaten

**Conflictbemiddeling d.m.v.
Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd
'Psycholoog - Mediator NIP'.**

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper J. Kooijman
010-458 31 12 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Kinderkoor 'de Jonge Lofstem'
uit **Scherpenisse**
zoekt een **enthousiaste dirigent(e)!**

Wij hebben een **enthousiaste** groep
van **40 kinderen die elke
dinsdagavond** van
18.45 uur tot 19.30 uur oefenen.

Heb je interesse?
Kom gerust eens kijken!
Of vraag vrijblijvend **meer informatie**
via de e-mail:
lofstemscherpenisse@outlook.com.

✓ **Ambtskleding**
✓ **HERENKLEDING**
✓ **Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Boek jouw ideale vakantie!
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Th. **Ommen** op camp. "**Bergzicht**".
Luxe 6 pers. stacaravan
3 slaapkamers/2 toiletten/douche.
Nog vrij: voor wk 30, en na wk 33
Seniorenweken 25, 26 en 35, 36
Tel. 06-25044921/06-39799410

DS. A. MOERKERKEN

Zonder ons in ons

Op D.V. 24 mei a.s. verschijnt van ds. A. Moerkerken een uitleg van de Dordtse Leerregels, één van de Drie Formulieren van Enigheid.

De netto-opbrengst (van de bestellingen via onderstaand adres) is volledig bestemd voor onze Theologische School te Rotterdam.

Het boek wordt gedrukt in een duidelijke letter, telt ca. 384 bladzijden en kost **€ 29,50** (exclusief € 3,50 verzendkosten).

Kerkenraad Capelle aan de IJssel-West
Bestellen: A.J. Bax te Capelle aan de IJssel
e-mail: bax@kliksafe.nl
telefoon: 010-4519137
(tussen 17.00 en 19.00 uur)

T.h. ruime zit-/slaapkamer op bovenverdieping. Voor meisje/jonge vrouw (incl. warme maaltijd).
Omg. Woudenberg. Inl. 06-11672561

Het grootste assortiment PVC vloeren!
Nieuw! De Hollandse Biesbosch Collectie
DE VLOERENKONING.NL 06-19557166
Gratis advies en prijsopgave aan huis.

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van't Hul

Redactiesecretaris: J. van't Hul

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

De eeuwige bestemming van ziel en lichaam

Als iemand sterft, wordt de ziel dan direct geoordeeld of pas in het laatste oordeel? Wanneer gaat een mens naar zijn of haar eeuwige bestemming?

Ziel

Ds. G.H. Kersten (1882-1948) schrijft in zijn Dogmatiek: 'Gods Woord leert ons dat de ziel ogenblikkelijk na 't verlaten des lichaams naar hare plaats gaat, hetzij naar de hel of naar de hemel'. Eerder hebben we in deze rubriek verwezen naar de Hebreënbrief, waar we lezen: 'En gelijk het de mensen gezet is éénmaal te sterven, en daarna het oordeel' (9:27). Bij dat oordeel schrijft kanttekening 74: 'Namelijk van elk- een in het bijzonder terstond na de dood, en van allen in het gemeen hiernamaals ten uitersten dage'.

De Heilige Schrift spreekt niet veel meer over dat oordeel van de ziel in de Gods- ontmoeting direct na het sterven. Wel weten we vanuit de gelijkenis van de rijke man en Lazarus dat de eerste (ondanks een begrafenissen met pracht en praal) zijn ogen opsloeg in de hel en de laatste van de engelen gedragen werd in de schoot van Abraham. Vanuit deze beeldspraak leren we dat met onze tijdelijke dood, de eeuwige bestemming intreedt.

Wat een gedachte: eeuwig zalig of eeuwig rampzalig. Dat de ernst van deze dingen - als we onbekeerd zijn - ons zou uitdrijven tot de Heere. Nog is het genadetijd. Het leer- en troostboek van Gods Kerk, de Heidelbergse, spreekt in Zondag 22 over de ziel van de ware Sionieten: 'Dat niet alleen mijn ziel na dit leven van stonden aan tot Christus, haar Hoofd, zal opgenomen worden (...). Het meeste hierover weten we echter niet en daarom is de uitdrukking

ontstaan over iemand die gestorven is: hij of zij weet meer dan wij. Maar heerlijk is de gedachtenis aan hen die met recht 'ontslapen' zijn: 'zalig zijn de doden die in den Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen' (Openb. 14:13b).

Lichaam

Bij de wederkomst zullen ziel en lichaam worden verenigd en zal het oordeel openbaar worden. Thomas Boston (1676-1732) schrijft in 'De Viervoudige Staat' hierover aangrijpende zaken. Over alle onbekeerden schrijft hij: 'Maar anderzijds zullen de goddelozen opgewekt worden door de kracht van Christus, als een rechtvaardig Rechter, Die wraak zal oefenen aan Zijn vijanden. Dezelfde Goddelijke kracht die hun ziel opsloot in de hel en hun lichaam in een graf hield als in een gevangenis, zal hen tevoorschijn brengen, zodat ziel en lichaam samen het vreselijke vonnis van de eeuwige verdorpenis zullen ontvangen en samen in de gevangenis van de hel opgesloten zullen worden'.

Over Gods kinderen schrijft Boston: 'Zoals een bruid, die voor haar man versierd is, uit haar slaapkamer uitgaat tot de bruiloft, zo zullen de heiligen uit hun graven uitgaan tot de bruiloft des Lams'. Heel beeldend laat hij de ziel het lichaam aanspreken en omgekeerd. We laten er één zinsnede van volgen: 'Sta dan op, mijn lichaam en kom mee en laat deze ogen, die dienst deden om over mijn zonden te wenen, nu met vreugde het gelaat van onze heerlijke Verlosser aanschouwen. Zie, Deze is onze God, en wij hebben Hem verwacht (...). We namen samen (ziel en lichaam, BL) deel aan de strijd, kom nu mee, laat ons samen gaan om de kroon te ontvangen en die te dragen'.

De vraag die misschien overblijft: waarom is het uiterste oordeel, het gericht op de jongste dag, nog nodig als de zielen terstond op hun eeuwige bestemming zullen zijn? Wel, dat oordeel is een tentoonspreiding en verheerlijking van Gods barmhartigheid en rechtvaardigheid in de tegenwoordigheid van alle mensen en engelen. God Drie-enig wordt verheerlijkt, de goddeloze veroordeeld en de gelovigen gekroond met heerlijkheid en eer. Geliefde lezer(es), hoe zullen wij het dan maken?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.